

Publicerad i Dagens Industri den 26 augusti 2009

DEBATT: Förnya jobbpolitiken

Alliansen vann förra valet på att den utmanade gamla sanningar om jobbpolitiken. Jobblinjen har fungerat. Men den genomfördes i en boomekonomi. Nu är det recession, skriver, Per Tryding, vice vd i Sydsvenska industri- och handelskammaren på DI debatt.

I Almedalen upprepade finansminister Anders Borg att Sverige tillsammans med Danmark har bland de mest flexibla arbetsmarknaderna i OECD. Underförstått är allt därmed bra som det är. Ligger vi bra till i OECD:s statistik kan vi ta det lugnt med reformer. Vi är i samma liga som Danmark, ett land som nyligen hade brist på arbetskraft.

Problemet är att OECD:s egen statistik ger Anders Borg fel. Begreppet flexibilitet är tvetydigt. Anders Borg åberopar OECD:s mätning av stelhet i anställningsskydd, strictness of employment protection, som består av tre delindex:

- Det viktigaste gäller tillsvidareanställda. Här är Sverige på plats 32 av 40 och Danmark nia.
- På frågan om kollektiva avskedanden landar Sverige fyra från botten och Danmark strax under mitten av tabellen.
- För tillfälligt sysselsatta på kort tid har Sverige klättrat senaste året. Ändrade regler gör att vi avancerar från plats 16 till 10 av 40. Sedan 2007 har regeringen gjort det lättare att sparka tillfälligt anställda enligt OECD:s tabeller.

Liknar verkligen Sverige och Danmark varandra i denna statistik? De cirka 20 000 personer som jobbpendlar från Malmö till Köpenhamn behöver inte ens en tabell för att veta.

Anders Borg har valt en argumentations linje som tycks underförstått att låg flexibilitet i princip är ett problem. Samtidigt är det inget problem för Sverige för här är flexibiliteten hög, tycker han.

Enligt detta synsätt blir faktakontrollen det avgörande. Det blir en debatt om vad vi är och var vi står, inte om vart vi ska sträva.

Eftersom Anders Borgs egen måttstock motsäger hans egen syn kommer frågan om inriktning på politiken in i bilden igen. Politik är trots allt inte bara att mäta, utan också att vilja.

I Sverige är det i första hand de yngre som går utan jobb strukturellt, även om kvinnors ställning på arbetsmarknaden är långt ifrån oproblematiske.

Genom insatser för de yngre skapas ökad total sysselsättning.

Det måste inte innebära att Sverige gör om hela arbetsmarknaden. Lärlingssystem och andra modeller som minskar risken att anställa unga måste fram. Att bara göra det lättare att sparka tillfälligt anställda riskerar att skapa en situation där unga åker ut och in. De blir använda som dragspel, vilket äventyrar kompetensuppbyggnad och lärande.

I stället måste omorganisationer underlättas så att unga får chansen. När konjunkturen vänder bör detta redan vara på plats.

Inför förra valet visade alliansen prov på offensiv och vann på att den utmanade gamla sanningar. Jobblinjen har fungerat. Men den genomfördes i en boomekonomi. Nu är det recession.

Bara genom att återigen gå vidare med reformer kan nya jobb skapas.

Krisen ökar förändringsviljan bland väljarna. Ett första steg bör vara en diskussion om vart vi ska nå i stället för en debatt om var vi är.

Per Tryding

*fil, dr i internationell ekonomi, doktor i lärande, Århus universitet,
vice vd Sydsvenska industri - och handelskammaren*